

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Olga Sharkova**

Název práce: **Image of the United Kingdom in Russian media in the context of Brexit**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Mgr. Jan Váška, Ph.D. (katedra evropských studií IMS FSV UK)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Diplomová práce Olgy Sharkovy předkládá komparativní analýzu reprezentace brexitu a problematiky ruského vměšování do kampaně před britským referendem o členství v EU v roce 2016 ve dvou ruských celostátních médiích - na zpravodajských portálech vládou kontrolované sítě RT a nezávislé televize Dožd'. Časově je výzkum ohraničen koncem roku 2018 a ambicí autorky bylo ukotvit jej v tradici kritické diskurzivní analýzy (CDA). Cíle práce jsou formulovány v úvodu a dále v podkapitole 1.6: identifikovat a porovnat dva rozdílné obrazy Británie, brexitu a role v Rusku v něm na ruské mediální scéně a zmapovat vývoj těchto obrazů ve zkoumaném období 2016-18.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka si pro svou diplomovou práci zvolila přiměřeně náročné, věcně i časově jasně ohraničitelné téma. Práce má logickou, funkční stavbu a všechny mandatorní části. Konkrétní zvolené časové ohraničení (do konce roku 2018) a výhody a nevýhody této volby ovšem měly být lépe vysvětleny.

Analytická část práce je koncipována narativně, struktura kapitol věnovaných jednotlivým zkoumaným médiím sleduje tři kritéria formulovaná podle chronologicko-tematických celků. Stejně je strukturován i *State of the Art*, zde spíše prosté představení (než kritické zhodnocení) dosavadního stavu poznání a odborné literatury k problematice. Osobně bych pro rozbor literatury považoval za nosnější zčásti jiné tematické zaměření, jež by (s ohledem na nároky intertextuální dimenze CDA) především mohlo a mělo představit a zhodnotit výsledky dosavadního výzkumu mediální reprezentace Spojeného království v Rusku, a to i vzhledem k jiným politickým tématům, než je Brexit, a i pro období před rokem 2016.

Právě chybějící reflexi dlouhodobějšího kontextu britsko-ruských vztahů (autorka v textu pouze letmo odkazuje na některé konkrétní turbulence zkoumaného období) a jejich reprezentace (nejen) ve zkoumaných ruských médiích považuji za jedno z hlavních obsahových omezení předkládané analýzy, zejména s ohledem na citované zjištění jedné ze starších prací, že mediální obrazy jsou spoluformovány politickými postoji k dané zemi.

Vysvětlení metodologie práce (kapitola 1.7) je silně vychýleno směrem k obecnému představení kritické diskurzivní analýzy (zde autorka navazuje na Fairclougha a van Dijka) na úkor vysvětlení konkrétních postupů v práci použitých (např. podle jakých klíčových slov autorka články vyhledávala, jaký je podíl analyzovaných článků na všech textech, které ve zkoumaném období Spojené království zmiňují – to je důležité pro posouzení míry centrality brexitového tématu v rámci „celého“ obrazu Spojeného království, který dané portály ve zkoumaném období vytvářely – jak přesně autorka postupovala při získávání a analýze dat apod.).

Celkově lze říci, že autorčina analýza je CDA spíše jen inspirovaná, než že by plně sledovala její kánon. Například je netypický počet zkoumaných textů. V tomto ohledu se práce v podstatě blíží korpusové analýze (ovšem bez snahy o byť jen základní systematizaci a kvantifikaci klíčových parametrů), zatímco CDA se zaměřuje obvykle na detailní analýzu malého počtu textů. Naopak autorka volně přechází mezi mnoha texty, a to i v čase, a vypůjčuje si vhodné citáty pro velmi synteticky a narativně pojatou prezentaci výsledků své analýzy. Intertextuální rovina analýzy v jejím pojetí pak spíše odpovídá analýze implicitních významů a sdělení.

Tyto připomínky nikterak nesnižují zajímavost řady nabytých poznatků, zejména v částech 2.3 a 3.3, kde analýza lingvistických prostředků velmi názorně ukazuje mechanismy využívané propagandistickými médii, i korektnost jejich interpretace, avšak v rigoróznosti autorčina postupu zůstávají podle mého soudu značné rezervy.

Představení mediálního modelu Ruska (1.5.1) je založeno pouze na dvou starších zdrojích (2005, 2011). Vzhledem k posilování autokratických rysů v Rusku v poslední dekádě je otázka, zda text dostatečně vystihuje nsvobodný charakter prostředí, v němž nezávislá média ve zkoumaném období působila. Při představení obou zkoumaných médií (úvodní pasáže kapitol 2 a 3) autorka neuvádí jejich vlastnickou strukturu a zejména chybí upřesnění povahy vztahu mezi „provládni“ RT a současnou ruskou vládou.

Závěr práce přináší odpovědi na stanové výzkumné otázky, chybí však zpětné vztažení nabytých poznatků k literatuře, zejména v konkrétní rovině zkoumaného případu (co nového Vaše práce přináší; potvrzuje, anebo spíše koriguje závěry předchozího zkoumání problematiky?)

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazyková úroveň práce je velmi dobrá, text je bez problémů srozumitelný a formulačně obvykle velmi přesný, jakkoli je místy poznat, že autorka není rodilou mluvčí anglického jazyka. Velmi pečlivá je finální redakce textu (na s. 10 autorka zřejmě zaměnila pojmy *heterogeneous* a *homogeneous*)

Odkazový aparát je zcela bez problémů, autorka zde prokázala vysoký standard akademické práce. K formálním náležitostem práce nemám žádné připomínky. Za úvahu stálo zařazení sumarizační tabulky, která by dále zpřehlednila prezentaci získaných poznatků.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:
[] Theses [X] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Kontrola původnosti práce systémem Turnitin neodhalila žádné nedostatky.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Přes velmi dobrou jazykovou a formální úroveň je celkový dojem z předložené práce spíše smíšený, výhrady je podle mého názoru možné mít především (avšak nejen) k jejím metodologickým aspektům. V každém případě se ovšem jedná o originální práci založenou na původní analýze dokumentů, jež splňuje nároky na magisterské kvalifikační práce kladené a naplňuje cíle v úvodu vytyčené

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

1) Na více místech v práci uvádíte, že vládní tlak na nezávislá média po ruské agresii proti Ukrajině přinutil Dožd' pozastavit svou činnost a zároveň došlo k zneprístupnění obsahu webových stránek RT na území EU – jak toto v praxi ovlivnilo sběr dat pro Vaši analýzu?

2) Je ve světle vývoje po roce 2011 zapotřebí doplnit či korigovat Vaše představení mediálního modelu Ruska (podkapitola 1.5.1)? V čem ano, v čem ne?

3) Mohla byste prosím při obhajobě upřesnit svůj výzkumný postup (viz otázky v části 2)?

4) Kapitola 3 názorně ilustruje, jak RT šíří politickou agendu Putinova režimu ve vztahu nejen k Británii, ale i k EU a USA. Jak je tomu v případě portálu Dožd'? Lze v jeho případě například hovořit, na základě provedené analýzy, o určitém stupni idealizace či obdivu k Británii/Západu a jejich hodnotám, ambivalenci, anebo je možné jej považovat za médium bez zřetelného politického a ideologického postoje vůči Vámi zkoumaným tématům?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Diplomovou práci Olgy Sharkovy **doporučuji** k obhajobě a navrhuji, aby byla hodnocena **známkou C (dobře)**.

Datum: 18. 8. 2022

Podpis: